

Wetsvoorstel
aangenomen door
Tweede Kamer

De One-stop-shop- echtscheidingsnotaris

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen dat de notaris de mogelijkheid biedt gezamenlijke echtscheidingsverzoeken in te dienen bij de rechtbank. 'Maatschappelijk een mooie ontwikkeling en een kans voor het notariaat', zegt Arthur de Kok, voorzitter van de Vereniging van Mediators en Scheidingsbemiddelaars in het Notariaat. Maar is het notariaat geschikt en gereed voor deze kans?

TEKST Gertjan Laan | FOTO'S Truus van Gog

Bij echtscheiding zijn kinderen en alimentatie het grootste probleem waar de notaris geen deskundigheid in heeft opgebouwd! 'Notarissen en echtscheidingen regelen kan weer. Echter dan moet je je er als notaris wel meer op toeleggen.' 'Het verzoek tot echtscheiding te laten doen door notaris bespaart kosten en verhoogt efficiëntie mbt afhandeling eigen huis.' Een kleine greep uit de vele tweets over het door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel waarbij ook de notaris een gezamenlijk verzoek tot echtscheiding mag indienen. Tweets van notarissen zijn veelal positief. Zij voorzien een kostenbesparing en verhoging van efficiëntie bij bijvoorbeeld de afhandeling van eigendomskwesaties. Advocaten zijn sceptischer. Zij vinden dat de notaris onvoldoende deskundigheid heeft op het gebied van bijvoorbeeld alimentatie. *Notariaat Magazine* vroeg twee specialisten naar hun mening: voorzitter en beoogd nieuwe voorzitter van de Vereniging van Mediators en Scheidingsbemiddelaars in het Notariaat (VMSN), Arthur de Kok en Palko Benedek.

Wat vinden jullie van het wetsvoorstel?

Benedek: 'Ik vind het een kans om de bijzondere positie van de notaris uit te breiden. De onafhankelijke, vrijdenkende, empathische rol van de notaris zal mensen helpen om echtscheidingsproblemen op te lossen. Als twee mensen naar een notaris gaan dan weten ze dat ieders belang goed wordt beschermd.' De Kok: 'Ik vind het maatschappelijk een mooie ontwikkeling, want burgers hebben straks een alternatief voor de advocaat. Een notaris werkt minder polariserend en heeft juridisch hetzelfde kwaliteitsniveau als een advocaat. Wij hebben alle kennis en kunde in huis om via een 'one-stop-shop-dienstverlening' gesprekken met cliënten te voeren, een convenant te maken en vervolgens de verdeling van bezittingen te regelen. Daarom verwacht ik dat het wetsvoorstel er ook in de Eerste Kamer door zal komen.'

De notaris zou geen procedures bij de rechtbank kunnen voeren en onvoldoende kennis hebben op het gebied van huwelijksvermogensrecht.

Wat vinden jullie van deze kritiek?

Benedek: 'Ik vind het volstrekte broodnijd. Juist het notariaat heeft ervaring in het huwelijksvermogensrecht. Notarissen stellen ook nu al vaak huwelijksvoorwaarden op en doen de

verdelingen. Wij hebben ervaring met verzoekschriftprocedures bij executieveilingen en het wijzigen van huwelijksvoorwaarden. De Kok: 'Ik sprak deze week met een rechter over deze kwestie. Hij vroeg zich af waarom er procedures gevoerd moeten worden als alles al is ondertekend. Je kunt het ook andersom stellen: een rechtbank kan hooguit een verklaring willen met daarin zaken die met cliënten zijn afgesproken. Ik zie niet in waarom notarissen moeten procederen. Als mensen er niet uitkomen, gaan ze naar een advocaat.' Benedek: 'De notaris zal zelf de afweging moeten maken of hij bij de rechtbank een toelichting wil geven op een procedure.'

Is er voldoende kennis van alimentatie?

De Kok: 'Op dat gebied neemt onze kennis zienderogen toe. Een cursus brengt in anderhalve dag notarissen het alimentatierekenen bij. Het is echt geen hogere wiskunde.' Benedek: 'Als twee mensen met ruzie bij de notaris komen en het lukt hem niet om ze tot elkaar te brengen voor een alimentatieberekening dan moet je deze mensen naar een advocaat doorverwijzen.'

Is de notaris in staat om onvoorziene conflicten tussen cliënten te doorgronden?

De Kok: 'Het is de taak van de notaris om vroegtijdig een goede inventarisatie te maken van toekomstige problemen. Als je ervaring hebt op dit terrein weet je waar de valkuilen liggen. Je weet heel goed welke zaken je moet aantekenen. Onverdeelde boedels bijvoorbeeld,

‘Er zijn veel notarissen die het juridisch kunnen. De vraag is eerder of de notaris dit soort emotionele zaken kan en wil afhandelen’

of kapitaalverzekeringen. Notarissen zijn doorgaans veel beter op de hoogte van fiscale zaken dan advocaten. Op mijn kantoor hebben cliënten bijna altijd de wil om er samen goed uit te komen en de pijn, met name voor de kinderen, zo veel mogelijk te verzachten. Wij moeten ervoor zorgen dat mensen de scheiding emotioneel kunnen verwerken. Is dit niet het geval dan wringt het convenant.’

Benedek: ‘Dat maakt het werk nou zo leuk! Een echtscheiding kan de oplossing bieden zodat mensen tevreden met de kinderen verder leven. Mensen komen als klant terug met een nieuwe partner en een nieuw huis. De spin-off van dit werkgebied is erg groot.’

Staatssecretaris Teeven wil de taken voor de echtscheidingsnotaris eventueel later ook uitbreiden naar echtscheidingen van ouders met minderjarige kinderen. Hoe kijken jullie daar tegenaan?

De Kok: ‘Ik vind het nog steeds merkwaardig dat tijdens de onderhandelingsronden het aspect “minderjarige kinderen” zo belangrijk is gevonden. Wil men hiermee het struikelblok in de Eerste Kamer minder groot maken? In de praktijk scheidt 70 à 80 procent met minderjarige kinderen. Deze groep hebben we nu ook als klant, maar daar gebruiken we de “postbode” [procesadvocaat – red.] voor, en dat zal zo blijven. Het is niet zo dat we deze markt niet mogen bedienen, het is zo dat we alleen het laatste stukje niet mogen doen.’

Is elk kantoor geschikt voor de functie van echtscheidingsnotaris?

Benedek: ‘Ik denk het niet. Een gespecialiseerd groter kantoor is hiervoor meer geschikt dan een “eenpitter” omdat men daar meer tijd kan uittrekken voor de cliënt.’

De Kok: ‘Mee eens. Het is belangrijk dat een kantoor voor voldoende “opvang” kan zorgen. Vanwege lange besprekingen, doe ik de helft van het aantal akten van mijn collega’s. Mijn dagen zijn qua productiviteit daarom relatief kort. Ik stem dit af met mijn collega’s en zorg ervoor dat ik mijn tijd goed besteed.’

Is het notariaat klaar om de echtscheidingsmarkt te bedienen?

Benedek: ‘Tweede Kamerlid Jeroen Recourt van de PvdA was bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer niet op de hoogte van de hoeveelheid notarissen die specialist zijn op dit gebied. Er zijn er veel meer dan het “handje vol” gespecialiseerde notarissen wat hij noemt. Alleen al onze vereniging telt bijna negentig leden.’

De Kok: ‘Mensen die zich via onze opleidingen in dit specialisme willen bekwamen, kunnen er in een jaar klaar voor zijn. Maar je hoeft als notaris ook niet alles te weten en te kunnen. Wij houden ons bijvoorbeeld niet bezig met ondernemingswaardering en het berekenen van pensioentarieven. Dat doet een advocaat ook niet. Pensioendeskundigen en accountants kunnen notarissen daar prima bij ondersteunen.’

Benedek: ‘Er zijn veel notarissen die het juridisch kunnen, dat is het probleem niet. De vraag is eerder of de notaris dit soort emotionele zaken kan en wil afhandelen. Je moet als notaris niet bang zijn om daarmee om te gaan.’

Wat kunnen we van de VMSN verwachten als het wetsvoorstel door de Eerste Kamer is?

De Kok: ‘Wij moeten ervoor zorgen dat notarissen weten bij welke specialist ze moeten zijn en waar ze opleidingen kunnen volgen. Ook consumenten moeten ons kunnen vinden. Daarvoor moeten we de commerciële toer op.’ Benedek: ‘En vergeet eventuele nieuwe producten niet. Neem bijvoorbeeld de “overleg-echtscheiding”. De man en vrouw komen met een adviseur bij de notaris en lossen het conflict met zijn vieren op. Beter kun je het niet hebben.’ ■

Terwijl het wetsvoorstel voor de echtscheidingsnotaris ligt te wachten op goedkeuring van de Eerste Kamer, neemt de PvdA het initiatief voor een wetsvoorstel dat de ‘administratieve scheiding’ mogelijk moet maken. Woordvoerder Recourt kondigde dit aan tijdens de behandeling van de echtscheidingsnotaris. Recourt trekt hierin samen op met VVD-collega Van der Steur. Bij de administratieve scheiding kunnen echtparen zonder tussenkomst van de rechter scheiden, wat kostenbesparend kan werken.